

CALEA MĂNTUIIRII

Săptămânal editat de Centrul de Studii Teologice-Istorice și de Prognostic Pastoral-Misionar al Facultății de Teologie Ortodoxă Arad.
Redactor fondator (1935): Preot Ilarion V. Felea. Apare cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Timotei, Arhiepiscopul Aradului

EDITORIAL

Sec de carne

Lăsatul secului de carne este un moment în viața creștinului de adaptare la rigorile postului. După cum se vede, această intrare treptată în post, este o condiție a sănătății trupești. Organismul uman are nevoie de o perioadă de adaptare, la schimbările pe care dorim să le facem în viața noastră și orice exagerare este dăunătoare și pentru trup și pentru suflet. Un avva își îndemna ucenicul să-și strâmteze mai întâi stomacul, prin mâncare mai puțină și micșorându-se stomacul va cere mereu mai puțină mâncare. Părinții Bisericii ne învață, că prin ceea ce am căzut, prin aceea să ne ridicăm. Dacă am căzut în lăcomia pântecelui, postul este leacul nostru. Dacă omul a pierdut fericirea Raiului, călcând porunca și mâncând din pomul oprit, prin post și ascultare se poate întoarce acolo. La început a zis Dumnezeu: „Iată, vă dau toată iarba ce face sămânță de pe toată fața pământului și tot pomul ce are rod cu sămânță în el. Acestea vor fi hrana voastră” (Facere 1, 29). Dacă cercetăm Sfânta Scriptură vedem că abia după potop a îngăduit Dumnezeu, omului să mănânce carne: „Și a binecuvântat Dumnezeu pe Noe și pe fiii lui și le-a zis: «Nașteți și vă înmulțiți și umpleți pământul și-l stăpâniți! Groază și frică de voi să aibă toate fiarele pământului; toate păsările cerului, tot ce se mișcă pe pământ și toți peștii mării; căci toate acestea vi le-am dat la îndemână. Tot ce se mișcă și ce trăiește să vă fie de mâncare; toate vi le-am dat, ca și iarba verde. Numai carne cu sângele ei, în care e viața ei, să nu mâncați»” (Facere 9, 1-4). Este bine să observăm legătura între zilele omului și hrana lui. Astfel, Adam a trăit 930 ani (Facere 4, 5), Noe a trăit 950 ani (Facere 9, 29) dar urmașii lui Noe au trăit mult mai puțin: Terah a trăit 275 de ani (Facere 11, 32), Avraam a trăit 175 ani (Facere 25, 7), Moise a trăit 120 de ani (Deuteronom 34, 7), apoi Prorocul David spune: „Anii noștri s-au socotit ca pâza unui păianjen; zilele anilor noștri sunt șaptezeci de ani; iar de vor fi în putere optzeci de ani și ce este mai mult decât aceștia osteneală și durere” (Psalmul 89, 10-11). Această îngăduință a lui Dumnezeu față de hrana omului, atunci când pământul era spălat

de apele potopului și omul avea nevoie de hrană pentru a trăi și a rămas acest pogorământ pentru om, ca o condiție de a trăi. Vedem că atunci când Sfântul Proroc Ilie Tesviteanul a ascultat porunca lui Dumnezeu și s-a retras în pustie, la pârâul Cherit, i-a trimis Dumnezeu pâine și carne și nu a păcătuit mâncând: „Du-te de aici, îndreaptă-te spre răsărit și te ascunde la pârâul Cherit, care este în fața Iordanului. Apă vei bea din acel pârâu, iar mâncare am poruncit corbilor să-ți aducă acolo!» Și a plecat Ilie și a făcut după cuvântul Domnului; s-a dus și a șezut la pârâul Cherit, care este în fața Iordanului. Corbii îi aduceau pâine și carne dimineața, pâine și carne seara; iar apă bea din pârâu.” (3 Regi 17, 3-6). Biserica nu a oprit mâncarea de carne, decât în perioada postului, în celelalte zile fiecare alege să mănânce sau nu, fără a considera necurată mâncarea de carne și fără a judeca pe cei ce mănâncă. Sfântul Apostol Pavel zice: „cine mănâncă să nu-l ocărăscă pe cel ce nu mănâncă, și cel ce nu mănâncă să nu-l condamne pe cel ce mănâncă” (Romani 14, 3).

Pravila bisericească oprește mâncarea de carne în vremea postului, pentru înfrânare, deoarece mâncarea de carne întărește patimile, astfel: „A mâncat Iacov, s-a îngurășat Israel și s-a făcut îndărătnic; îngurășatu-s-a, îngurășatu-s-a și s-a umplut de grăsime; a părăsit pe Dumnezeu, Cel ce l-a făcut și a disprețuit cetatea mântuirii sale” (Deuteronom 32, 15). Vedem astfel legătura între mâncare și starea sufletească. Aceasta s-a văzut și din purtarea evreilor la ieșirea din Egipt. Până când s-au mulțumit cu mana în deșert au călătorit în pace și au fost fericiți, dar și-au adus aminte de plăcerile Egiptului și de căldările cu carne și s-au răzvrătit zicând: „Mai bine muream bătăuți de Domnul în pământul Egiptului, când ședeam împrejurul căldărilor cu carne și mâncam pâine de ne săturam! Dar voi ne-ați adus în pustia aceasta, ca toată obștea aceasta să moară de foame” (Ieșire 16, 3). Atunci a dat Domnul carne poporului Său: „Atunci s-a stărnit vânt de la Domnul, a adus prepelițe dinspre mare și le-a presărat împrejurul taberei.

Continuare în pagina 2

Pr. Ioan LAZĂR

PREDICA

Judecata iubirii de frate

Duminică Înfricoșătoarei Judecăți (a lăsatului sec de carne)

„Zis-a Domnul: Când va veni Fiul Omului întru slava Sa, și toți sfinții îngeri cu El, atunci va ședea pe tronul slavei Sale. Și se vor aduna înaintea Lui toate neamurile și-i va despărți pe unii de alții, precum desparte păstorul oile de capre. Și va pune oile de-a dreapta Sa, iar caprele de-a stânga. Atunci va zice Împăratul celor de-a dreapta Lui: Veniți, binecuvântați Tatălui Meu, moșteniți împărăția cea pregătită vouă de la întemeierea lumii. Căci flămând am fost și Mi-ați dat să mănânc; însetat am fost și Mi-ați dat să beau; străin am fost și M-ați primit; gol am fost și M-ați îmbrăcat; bolnav am fost și M-ați cercetat; în temniță am fost și ați venit la Mine. Atunci dreptii îi vor răspunde, zicând: Doamne, când Te-am văzut flămând și Te-am hrănit? Sau însetat și Ți-am dat să bei? Sau când Te-am văzut străin și Te-am primit, sau gol și Te-am îmbrăcat? Sau când Te-am văzut bolnav sau în temniță și am venit la Tine? Iar Împăratul, răspunzând, va zice către ei: Adevărat zic vouă, întrucât ați făcut unuia dintr-acești frați ai Mei, prea mici, Mie Mi-ați făcut. Atunci va zice și celor de-a stânga: Duceți-vă de la Mine, blestemaților, în focul cel veșnic, care este gătit diavolului și îngerilor lui. Căci flămând am fost și nu Mi-ați dat să mănânc; însetat am fost și nu Mi-ați dat să beau; străin am fost și nu M-ați primit; gol, și nu M-ați îmbrăcat; bolnav și în temniță, și nu M-ați cercetat. Atunci vor răspunde și ei, zicând: Doamne, când Te-am văzut flămând, sau însetat, sau străin, sau gol, sau bolnav, sau în temniță și nu Ți-am slujit? El însă le va răspunde, zicând: Adevărat zic vouă: Întrucât nu ați făcut unuia dintre acești prea mici, nici Mie nu Mi-ați făcut. Și vor merge aceștia la osândă veșnică, iar dreptii la viață veșnică.” (Matei 25, 31-46)

Cele două pilde ale duminicilor precedente, cu precădere Pilda fiului risipitor, ne-au înfățișat într-un mod deosebit de viu și grăitor bunătatea lui Dumnezeu, iertarea și iubirea Sa de oameni. Dar, pentru ca nu cumva noi, încrezându-ne în acestea, să viețuim cu nebagare de seamă, risipind în păcate vremea mântuirii noastre, Sfinții Părinți au rânduit în această Duminică citirea Evangheliei Înfricoșătoarei Judecăți pentru a ne aminti că Dumnezeu nu este doar Părinte iubitor ci și Judecător drept, care îl va răsplăti pe fiecare după faptele sale. Această împletire a milei și a dreptății dumnezeiești jalonează toate raporturile omului cu Dumnezeu. Nu este dreptate fără milă și nici milă fără judecată, arată Sfântul Irineu de Lyon muștrându-i pe gnostici: „Dacă cel ce judecă nu este bun, nu este Dumnezeu, căci nu există Dumnezeu fără bunătate. Invers, dacă Dumnezeu bun nu judecă, trebuie să aibă aceeași soartă ca și cel dintâi și să i se tăgăduiască numele de Dumnezeu. (...) De altfel această dreptate nu este crudă, fiindcă-i premerge bunătatea” (Contra ereziilor III, 25, 3).

Judecata, un act al iubirii lui Dumnezeu

Iubirea și judecata dumnezeiască sunt de obicei văzute într-o relație antitetice. „Dumnezeul milei, al îndurărilor și al iubirii de oameni” se găsește față în față cu „Dreptul și nemitarnicul Judecător”. Ziua învierii universale, ziua în care

creația se va împărtași de plenitudinea vieții și a bucuriei prin venirea din nou a lui Hristos cel înviat, e totodată „ziua Domnului, ce vine ca un fur” (I Tesaloniceni 5, 2; II Petru 3, 10), „ziua mâniei” (Psalmii 109, 6; Romani 2, 5), „ziua înfricoșatei judecăți”. Și totuși, judecata face parte din Evanghelie, iar Evanghelia e Vestea cea Bună. Mai mult, judecata e chiar încununarea Evangheliei, culesul roadelor, „secerișul”, adevărul nădejdlor noastre. E ziua întâmpinării Domnului „Care vine”, ziua mării bucurii, a biruinței definitive a vieții, căci „moarte nu va mai fi” (I Corinteni 15, 15). E ziua întâlnirii Bisericii cu Domnul Vieții, întâlnire pentru care ne rugăm la fiecare Sf. Liturghie: „Și ne dă nouă să ne împărtașim cu Tine mai adevărat în ziua cea neînserată a împărăției Tale.” Pentru Biserică, dreptatea care se revelează în judecata lui Dumnezeu este o rază a iubirii Sale. Și în ziua judecății Dumnezeu rămâne tot iubire, iar dacă există totuși suferință - „nefericirea nu e decât rodul voinței omului.” (Sf. Maxim Mărturisitorul, Răspunsuri către Thalasia 61, în „Filocalia”, vol. 3, Sibiu, 1948, p. 348) Din iubire a creat Dumnezeu lumea, din iubire s-a întrupat, ca s-o învețe iubirea a trăit și a propovăduit, iubind-o S-a jertfit ca s-o mântuiască. De aceea, la judecată El ne va întreba dacă am învățat taina iubirii.

Continuare în pagina 2

Pr. Adrian MURG

Din sumar

► Învierea, chintesența propovăduirii

pagina 3, Prof. Amalia Stana

► Știri

pagina 4

Judecata iubirii de frate

Urmare din pagina 1

În privința acestei Judecăți de Apoi, Evanghelia acestei duminici aduce câteva lămuriri importante.

Hristos Judecătorul

Observăm, în primul rând, în pericopa citită mulțimea de ipostaze ale lui Iisus. El este Fiul Omului, dar și Împăratul. El se înfățișează sub chipul Păstorului, dar și al Judecătorului. Hristos își atribuie, de asemenea, titlul de Fiu al Omului, plasându-se astfel pe un fundal mesianic, reprezentat în special de cartea Pildelor lui Enoh, după care judecata eshatologică, văzută în general ca o prerogativă al Tatălui, este îndeplinită de Mesia. În Apocalipsa, când se vorbește despre jertfa lui Hristos, titlul de Fiu al Omului se suprapune peste cel de Miel. Mielul înjunghiat, vrednic să deschidă cartea istoriei - astfel Îi cântă, premărindu-L, cei douăzeci și patru de bătrâni. Suferințele Sale liber asumate - „ai răscumpărat lui Dumnezeu cu sângele Tău oameni din toată seminția și poporul și neamul” (Apocalipsa 5, 9) - constituie temeiul dominației Mielului asupra istoriei, din care decurge și misiunea Sa de a judeca lumea. Prin jertfa Sa răscumpărătoare, Hristos dobândește dreptul de a veni pe norii cerului, spre a judeca viii și morții. Judecata este actul final al lui Iisus Hristos, adică „sfârșitul”, când „Domnul va preda împărăția lui Dumnezeu și Tatălui, când va desființa orice domnie, orice stăpânire și orice putere.” (I Corinteni 15, 24) Această confruntare a avut deja loc, într-un mod radical, pe Cruce: „Acum este judecata acestei lumi, acum stăpânitorul lumii acesteia va fi aruncat afară.” (Ioan 12, 31) Sf. Maxim Mărturisitorul (*Răspunsuri către Talasie* 63, pp. 378-385) arată că în jertfa și învierea Domnului s-a săvârșit judecata și osândirea păcatului nostru, s-a făcut începutul judecății. În Domnul a fost judecat și osândit mai întâi păcatul, iar învierea a fost răspunsul Tatălui, pecetea Lui asupra jertfei desăvârșite a Fiului, adusă în ascultare, în împlinirea legii și a dreptății (Matei 3, 15) și în dragostea până la capăt.

Există o legătură indisolubilă între jertfa și învierea Domnului. Dar există totodată o legătură între jertfa Domnului și învierea și judecata noastră, Domnul fiind doar începutul, „pârgha învierii” și a judecății. Dacă în viața Domnului, învierea e fructul copt al jertfei, al iubirii, tot astfel și în ceea ce ne privește pe noi, învierea și petrecerea cu Domnul, acel „Veniți, binecuvântații Tatălui Meu” din ziua Judecății, e rodul iubirii, al jertfei și al osândirii păcatului și în fiecare din noi, ca să putem ajunge și noi la înviere. Cu o putere și profunzime deosebită, subliniază acest adevăr Sf. Maxim Mărturisitorul, când zice: „Taina întrupării Cuvântului cuprinde în sine înțelesul ascuns al tuturor fapturilor văzute și cugetate. Căci, Cel ce a cunoscut taina crucii și a mormântului, a înțeles și rațiunile esențiale ale tuturor acestor lucruri. Iar cel ce a pătruns mai departe și a cunoscut înțelesul tainic al învierii, a cunoscut și scopul spre care Dumnezeu a creat toate dintru început.” (*Capete gnostice* 66, în „Filocalia”, vol. 2, p. 148) În întâmpinarea judecății, Biserica, Trupul lui Hristos, trebuie să învețe taina crucii, a răstignirii, a osândirii păcatului, ca drum spre înviere, spre viață deplină.

Sec de carne

Urmare din pagina 1

S-a sculat poporul și au adunat prepelițe. Dar carnea era încă în gura lor când se aprinse mânia Domnului asupra poporului și a lovit Domnul poporul cu bătaie foarte mare. Și s-a pus numele locului acela: Chibrot-Hataava, adică mormintele poftei, căci acolo au îngropat pe poporul cel aprins de poftă” (Cf. Numeri 11, 31-34). Depărtându-se de Dumnezeu au rătăcit în pustie 40 de ani și n-au mai intrat în pământul făgăduinței. Postul înseamnă, prin chiar numele său, a nu mânca, dar postul este și un mijloc de stăpânire a poftelor trușești. Cunoșcând că îndestularea cu mâncare și băutură, trezește patimile, Părinții Bisericii au iubit postul și l-au ținut. Postul este și jertfă adusă lui Dumnezeu după cum spune Sfântul Apostol Pavel: „Aduceți trupurile voastre ea pe o jertfă vie, sfântă și bine plăcută lui Dumnezeu, ca închinarea voastră cea duhovnicească” (Romani 12, 1), precum și: „cei ce sunt ai lui Hristos sunt datori să-și răstignească trupurile împreună eu poftele și cu patimile lor” (Galateni 5, 24).

Biserica Ortodoxă oprește mâncarea de carne din această duminică, până la Sfintele Paști. În săptămâna următoare, intrăm în Săptămâna brânzei, în care este dezlegare la brânză, lapte, ouă, pește și în zilele de miercuri și vineri. Prin urmare, credincioșii care doresc să vadă zile bune, precum erau în rai, să fugă de plăcerea mâncării și să se deprindă cu toată iarba ce face sămânță de pe toată fața pământului și tot pomul ce are rod cu sămânță în el, luând aminte că postul nu are scopul de a ne chinui trupul, ci de a-I disciplina și de a ne stăpâni poftele trușești. Cu rugăciune și post ne vom pregăti cum se cuvine, pentru slăvitul Praznic al Învierii Domnului nostru Iisus Hristos.

Învierea, chintesența propovăduirii

Mântuitorul îi trimite pe Sfinții Apostoli la toate popoarele: „Mergând învățați toate neamurile.” (Matei 28, 19), astfel lumea întreagă fiind destinată mântuirii. La fel, Sfântul Apostol Pavel a primit această poruncă de a fi trimis al lui Dumnezeu în lumea întreagă, „înaintea neamurilor și a regilor și a fiilor lui Israel.” (Faptele Apostolilor 9, 15). Iisus îi spune lui Saul: „Eu te voi trimite la neamuri.” (Faptele Apostolilor 22, 21). De aceea Saul primește misiunea de apostol, de propovăduitor al Evangheliei lui Iisus Hristos și o numește: „Datoria mea. Căci vai mie dacă nu voi binevesti.” (I Corinteni 9, 16).

Prima călătorie misionară a pornit din Antiohia. La ea au participat Saul, Barnaba și Ioan Marcu. (Faptele Apostolilor 13, 5) Ea a început după anul 44 și s-a încheiat înainte de 48. Primul popas a fost la Seleucia, un oraș port la Marea Mediterană, aflat la 25 km de țărmul mării. Apoi se îndreaptă spre patria lui Barnaba, spre portul Seleucia, apoi în insula Cipru, în cel mai important oraș port al insulei, în Salamina. În Salamina misionarii au propovăduit în sinagogi.

Tot în insula Cipru au poposit și în Pafos, oraș port unde se afla reședința proconsulului roman. Aici ciprioții o cinsteau pe zeița Afrodită, a renașterii vegetației, căreia i-au zidit un templu. Datorită propovăduirii Evangheliei mulți ciprioți s-au întors către Dumnezeu. Aici se convertește famenul etiopian (Faptele Apostolilor 8, 26-38), sutașul Corneliu și apropiații săi, cei doisprezece ucenici din Efes, care cunoșteau doar botezul lui Ioan. (Faptele Apostolilor 19, 1-7).

Observăm puterea harică a misionarilor creștini. Sfântul Apostol Pavel avea putere asupra vrăjitorului Elimas, care dorea să-l sustragă pe proconsulul Sergius Paulus de la creștinism, vrăjitorul rămâne orb un timp, minune care l-a convins pe proconsul de puterea divină a apostolilor. De aici își ia numele de Paul (Pavel).

Pe o corabie misionarii vin în Perga Pamfiliei, provincie situată pe coasta meridională a Asiei Mici, la 12 km de mare, aici Ioan Marcu, vărul lui Barnaba, îi părăsește și se îndreaptă spre Ierusalim.

Pavel și Barnaba sosesc la Antiohia Pisidiei. Într-o sămbătă, ei intră într-o sinagogă a diasporei iudaice. Invitația celor doi misionari a fost făcută de conducătorii sinagogii de aici: „Bărbați frați, dacă aveți vreun cuvânt de mângâiere către popor, vorbiți.” (Faptele Apostolilor 13, 5). Vechiul Tes-

tament susțin ei este călăuză spre Hristos. Sfântul Apostol Pavel arată că Iisus este trimis de Dumnezeu, spre a fi Mântuitor al lui Israel (13, 23), iar Sfântul Ioan Botezătorul a fost trimis înaintea Sa, de Dumnezeu, să anunțe venirea lui Mesia, și să vestească oamenilor pocăința. Sf. Ioan Botezătorul spunea: „Nu sunt eu ce socotiți că sunt. Dar, iată, vine după mine Cel căruia nu sunt vrednic să-Idezleg încălțăminte piciorului.” (13, 25). Dar, evreii au cerut moartea Mântuitorului: „Cei ce locuiesc în Ierusalim și căpeteniile lor, necunoscându-l și osândindu-L (pe Iisus), au împlinit glasurile proorocilor care se citește în fiecare sămbătă. Și neaflând în El nicio vină de moarte, au cerut de la Pilat ca să-L omoare. ... Dar Dumnezeu, l-a înviat pe Iisus din morți.” (Faptele Apostolilor 13, 28; 13, 30), iar după înviere Iisus s-a arătat de mai multe ori. (Faptele Apostolilor 13, 31).

Pavel identifică o profeție a lui David referitoare la înviere deoarece Pavel numește învierea ca naștere din morți, Iisus fiind „cel dintâi născut din morți” (Coloseni 1, 18), după ce a fost „mai întâi născut decât toată făptura” (Coloseni 1, 16), „Fiul Meu ești Tu, Eu astăzi Te-am născut!” (Psalmul 2, 7, Faptele Apostolilor 13, 33). Învierea este moartea stricăciunii, iar David zice: „Nu vei da pe Sfântul Tău să vadă stricăciunea.” (Psalmul 15, 10). Sufletul la moartea omului nu moare, el fiind din Dumnezeu, numai trupul, dar prin înviere și trupul dobândește nemurire, idee subliniată și de Sfântul Apostol Pavel în predica de la Cincizecim (Faptele Apostolilor 2, 26), deci și trupul „se va odihni într-o nădejde” (Faptele Apostolilor 2, 2, Psalmul 15, 9). Acest temei profetic este o dovadă în susținerea învierii lui Iisus, care este „începutul, întâiul născut din morți, ca să fie El cel dintâi într-o toate.” (Coloseni 1, 18).

Profetul David afirmă despre Mesia „că nu va vedea stricăciune” (Psalmul 15, 10).

Așadar, în viziunea lui Pavel, a învia este sinonim cu a nu vedea stricăciune: „Acela pe care Dumnezeu l-a înviat n-a văzut stricăciune.” (Faptele Apostolilor 13, 37). Și în epistola Sfântului Apostol Pavel către romani stă scris: „Hristos cel înviat din morți nu mai moare. Moartea nu mai are stăpânire asupra Lui.” (Romani 6, 9).

Învierea este chintesenza predicii Sfinților Apostoli, pentru că cei ce cred în Hristos trebuie să ajungă la destinație, la înviere. Așadar cei ce cred în Hristos, pentru a fi răscumpărați, trebuie să primească iertarea păcatelor și îndreptarea prin jertfa de pe Cruce a Mântuitorului. „Întru Aceasta tot cel ce crede se îndreptează.” (Faptele Apostolilor 13, 31). Referitor la aceasta profetul Avacum (1, 5) spunea că lucrarea lui Iisus Hristos poate să nu mai fie crezută în zilele din urmă, chiar dacă va fi mărturisită de misionari. (Faptele Apostolilor 13, 41).

În urma predicilor Sfântului Apostol Pavel și Barnaba au crezut o mulțime mare de oameni, nu numai iudei dar și păgâni „neamurile pământului, auzind (pe Pavel), se bucurau și slăveau cuvântul lui Dumnezeu și câți erau rânduiți spre viață veșnică au crezut.” (Faptele Apostolilor 13, 48). Au crezut înseamnă că s-au convertit și au primit botezul. Din această cauză iudeii se scandalizează și încep persecuția, situație care îi va determina pe Pavel și pe Barnaba să meargă în alt oraș. Iudeii sunt avertizați că ei înșiși dacă nu vor crede, nu vor primi mântuirea și viața veșnică. (Faptele Apostolilor 13, 46), însă neamurile auzind cuvântul misionarilor „se bucurau și slăveau cuvântul lui Dumnezeu.” (Faptele Apostolilor 13, 48), mai mult, proaspeții ucenici din Antiohia „se umpleau de bucurie și de Duh Sfânt” (13, 52). Și astfel s-a întemeiat un alt centru de iradiere creștină: Biserica din Antiohia Pisidiei și din împrejurimi.

Prof. Amalia STANA

Familia ca loc de practică a virtuților

Și de aș avea darul proorociei și tainele toate le-aș cunoaște și orice știință, și de aș avea atâta credință încât să mut și munții, iar dragoste nu am, nimic nu sunt...”. Probabil că ați auzit măcar o dată în viață imnul dragostei al Sfântului Apostol Pavel, pe care îl puteți citi în capitolul 13 al primei Epistole către corinteni. Mă leg de amintirea acestui imn pentru a vă aduce spre meditație un aspect la care, poate, ca părinți, vă gândiți mai puțin.

Da, vă iubiți copiii, aceasta e o realitate. Că o faceți după ultimele sugestii din manualele de parenting ori așa cum ați învățat acasă, de la părinți ori de la o alte persoane semnificative din viața voastră, un lucru e cert: vă iubiți copiii și faceți tot ce credeți că e mai bine pentru ei și căutați să-i învățați ori să-i duceți să învețe tot ce considerați necesar pentru lumea în care trăim. Dar cum și mai ales când îi învățați să iubească?

Una dintre formele pe care le îmbracă iubirea părintească în zilele noastre este aceea de a-l expune pe copil la cât mai multe experiențe de cunoaștere. Și nu mai prididim să purtăm copilul încă din fragedă pruncie de la înnot la dans, de la tenis la limba engleză, de la teatru la Mind Lab, de la muzică la balet, pentru ca seara târziu să ajungem să ne vedem cu toții acasă după o zi plină și să ne așezăm eventual fiecare în fața propriului computer sau în fața ecranului TV. Și pare că fiecare zi nu e decât o alergare într-o rotiță de hamster, alergătură ce ne stoarce până la ultima picătură de energie.

Ce-ar fi ca pentru o clipă să ieșim din această cursă fără sfârșit și să ne oprim, să ne relaxăm? Și ce-ar fi dacă am prelungi această clipă la o oră sau chiar la o zi întreagă? Să ieșim din caruselul activităților fără sfârșit pentru a putea pune mai mult timp și energie în ceva care contează cel puțin în la fel de mare măsură ca și cunoștințele și deprinderile învățate la diverse cursuri: caracterul puternic și dragostea pentru casă și familie. Iar acestea două, oricât de uimi-

tor ar părea, nu se construiesc alergând din lecții în lecții și din oportunități în oportunități (care, de altfel, dacă nu suntem atenți pot clădi mândria și un simț fals al superiorității, lucruri ce atentează la scopul de a ne învăța copiii iubitori). Cel mai bun loc pentru a-i învăța pe copiii iubirea și slujirea aproapelui este... familia. Sf. Ioan Gură de Aur spunea că „Dacă-l educi cum trebuie pe copilul tău și-l faci să aibă evlavie și iubire, dacă și el va face la fel cu copiii săi etc., se va alcătui un lanț binecuvântat datorită ție, care ai devenit rădăcina întregului bine.”

Iubirea se învață în familie

Cineva spunea că vremurile în care trăim ne-au transformat familiile mai degrabă într-un grup de indivizi cu vieți individuale și scopuri individuale, care se adună să doarmă sub același acoperiș și ocazional să mănânce împreună. Și toate activitățile în care îi împărtășim pe copii îi pregătesc, din păcate, tocmai pentru această formă de conviețuire. În cartea „It's Your Kid, Not A Gerbil”, dr. Kevin Leman spune: „Scoțând copiii din roata activităților și centrându-vă pe casă și pe valoarea familiei, îi veți crește având un caracter puternic, un sentiment de apartenență și o șansă foarte mare de a crește un adult sănătos, iubitor și matur din punct de vedere afectiv. Acesta este un avantaj specific, care rămâne valabil pentru întreaga viață”. Practic,

putem decide asupra oportunității unei activități, răspunzând la niște întrebări mai înainte de a ne angaja în ea.

„Ce impact va avea această activitate asupra timpului petrecut împreună ca familie?” „Este o investiție bună a timpului și resurselor materiale?” „Care ar putea fi câștigurile și care pierderile?” Familia are nevoie de mult timp împreună pentru a permite dragostei să se dezvolte și să crească. Confruntându-se cu frații mai mici care nu știu să stea într-un loc, copiii pot învăța să fie răbdători și amabili. Văzându-și frații că sunt mai talentați decât ei într-un domeniu, pot învăța să nu fie invidioși, ci să caute și să-și manifeste propriile daruri și să-și împlinească dorințele. Având un frate bolnav și aducându-i un ceai, un copil va învăța grija față de aproapele. Pot învăța să nu fie înfumurați și să facă toate spre slava lui Dumnezeu, în loc să le facă doar spre a atrage atenția și aprobarea, lucru mai puțin posibil de învățat într-un mediu competitiv, unde succesul se măsoară în premii.

Niciuna dintre aceste trăsături nu vine natural în caracterul nostru de oameni supuși căderii și nu se învață nici la cursuri. A folosi darurile primite spre slava lui Dumnezeu, a învăța virtutea, tăria de caracter, integritatea ne vor fi întotdeauna peste mână, pentru că prima noastră mișcare este aceea de a ne pune pe noi înșine și plăcerile de diferite nive-

luri în centrul vieții noastre și de a trăi în consecință. Deși avem întotdeauna posibilitatea de a alege, prima mișcare e aceea de a fi egoiști, egocentri. De aceea, în cultivarea centrării pe Dumnezeu este nevoie de multă grijă și atenție, pentru că e un demers foarte dureros pentru ego, care fuge de durere. Și va avea succes mai ales în sânul familiei, pentru că, mai mult decât prin lecții, aceasta se transmite prin modelul oferit de părinți și prin „exersare” și „aplicare” zilnică în situațiile concrete ale vieții, care niciodată nu întârzie să apară, doar să fim atenți și să le luăm ca pe invitații la învățare, atât pentru noi, cât și pentru copii.

Scopul familiei e acumularea de posesii?

Veți spune că nu este timp; că, pe lângă folosul pe care îl au copiii mergând la diverse activități, ei stau acolo în perioade de timp în care oricum nu sunteți acasă, fiind la serviciu. Că nu le doriți copiilor să crească „cu cheia la gât”, așa cum ați crescut voi. Și este adevărat. În vremurile noastre, pentru un trai decent e nevoie de multă muncă. Iar a dori bunăstarea este ceva sănătos. Bunăstarea este bună foarte și ea este pomenită chiar și în slujba Tainei Cununiei, în care rugăciunile citite pentru binecuvântarea tinerei familii se referă și la darurile materiale care să se reverse asupra acestora.

Dar să nu uităm scopul, pomenit tot la această slujbă: „ca toată îndestularea având, să sporească spre tot lucrul bun și Ție plăcut”. Cu alte cuvinte, bunăstarea e ca să nu mai avem grija zilei de mâine, pentru a ne putea îngriji doar de Dumnezeu și cum să plăcem Lui și nu de acumulare de posesii, care nu va duce decât la și mai multe griji. Avem nevoie de mult discernământ pentru a putea hotărî unde e limita. Și ne ajută în această hotărâre tocmai onestitatea cu care căutăm mai întâi Împărăția, pentru ca apoi toate să ni se adauge nouă.

(doxologia.ro)

Să păzim de păcat poarta minții noastre

Cine a adus păcatul în lume, o, Doamne, și a îmbolnăvit întreaga lume, devenind hrană pentru moarte?

Mintea este poarta prin care a intrat păcatul. Prin minte, picătura de otrăvă a picurat în inimă și în suflet. Despărțită de feciorie și lumină, nemaifiind întreită, ci unidimensională, mintea s-a despărțit de Sfânta Triadă și stă ca cea de-a „pătră” – non existența. Cugetă la cele lumești, și nu la cele dumnezeiești. Despărțită de fecioria sufletului și de lumina inimii, mintea este umbra Fiului lui Dumnezeu și reversul înțelepciunii. Această umbră întunecată își răspândește întunecarea în suflet și în inimă. Și de îndată ce toate trei s-au învăluit în întuneric și s-au acoperit cu mucegai, ea se transformă apoi într-un soi de

triadă lipsită de sfințenie, o umbră a Sfintei Triade, întocmai precum non existența este o umbră șovăielnică a existenței.

Care este cel dintâi păcat al minții, o, Doamne, prin care ea a adus durerea și suferința în întreg neamul omenesc?

Cel dintâi păcat al minții a fost amăgirea de sine, iar cel de-al doilea mândria. Pironită de simțuri destinate non-existenței, mintea a acceptat non-existența drept existență. Amăgirea de sine se uită la reflectarea lunii în lac de parcă ar fi luna adevărată și dă buzna s-o apuce în apă. Amăgirea de sine vede o sfoară și o ia drept șarpe, fugind de el. Amăgirea de sine a unui câine vede un câine în apă și îl face pe câinele respectiv să latre la propria sa umbră. Amăgirea de sine cu privire la cenușa iluzorie a acestei lumi

îndeamnă mintea să-și alipească esența de această lume și o izbește cu uitarea adevăratei lumi existente.

(Sfântul Ierarh Nicolae Velimirovici, *Rugăciuni pe malul lacului*, Editura Anestis, 2006, p. 135-136)

Iubirea lui Hristos pentru noi

Eu încă o dată am înțeles că dragostea nu se rușinează să pară banală, că dragostea nu pozează niciodată, chiar și cu riscul de a respinge. Și asta pentru că cel care nu a putut fi atras prin dragoste, nu are rost să fie atras prin altceva, nu poate și nu trebuie să fie atras prin altceva.

Mi-am dat seama cât de pogorător este Dumnezeu și cât de migălos în a ne mântui pe noi. Am înțeles, încă o dată, încă puțin, că iubirea pe care ne-o poartă El poate deveni, la un moment dat, în ochii celorlalți, banală – ea este atât de simplă, încât orice cuvânt în plus, care încearcă să o explice, pare să o schimonosească, o schimonosește. Cred că de aceea niciodată iubirea lui Dumnezeu nu ni s-a arătat în cuvinte, Hristos n-a zis niciodată „vă iubesc așa și așa”, iar atunci când ne-a învățat cum să ne iubim unii pe alții, a zis doar „așa cum v-am iubit și Eu pe voi”. Dar cum, cum ne-a iubit Hristos pe noi?! Și aici El răspunde la fel de simplu, fără analogii, fără metafore: „Că Mi-am pus sufletul Meu pentru voi”.

(Ieromonahul Savatie Baștovoi, *Dragostea care ne smintește*, Editura Marineasa, Timișoara, 2003, p. 119-120)

STIRI

Slujire Arhierescă în biserica din incinta Spitalului Municipal Arad

În cea de-a doua duminică din Triod (a întoarcerii Fiului risipitor), Înaltpreasfințitul Părinte Timotei, Arhiepiscopul Aradului, a slujit Sfânta Liturghie în biserica pusă sub ocrotirea Sfintei Cuv. Teodora de la Sihla și a Sfântului Ierarh Iosif cel Nou de la Partoș, din incinta Spitalului Municipal din Arad, împreună Arhid. Tiberiu Ardelean, inspector eparhial și preotul Rovin Petrușe.

Prezența Înaltpreasfinției Sale a prilejuit un moment de bucurie și în același timp de mângâiere atât pentru bolnavii din acest spital, cât și pentru credincioșii care frecventează acest locaș de rugăciune. La Sfânta Liturghie au participat și membri din cadrul personalului medical.

În cuvântul de învățătură, Chiriarhul a vorbit despre „Părinți și copii” (cf. citirilor scripturistice: 1 Cor. 6; Lc. 15) în unitatea Bisericii și societății, urmând cele comune în respectarea normelor religioase, morale și sociale, precum și cele implicate în viața fiecărei grupări (economice, culturale, juridice ș.a.). Părinții devin model pilduitor pentru copii care preiau întregul comportament prin educație. Se are în vedere, însă, firea, caracterul fiecăruia dintre frați, surori, ca de altfel și a celor apropiați familiei. Pilda fiului risipitor privește doi frați crescuți în același fel de părinți, tatăl fiind înțelegător față de manifestările fiecăruia dintre ei. Cel care se abate de la calea corectă își vine în sine, prin conștiința sa fiind ajutat de amintirea casei părintești. Risipirea de care a dat dovadă privește întreaga bogăție a înzestrării personalității. Revenirea la calea dreaptă este și ea roada educației la vreme cu ajutorul harului dumnezeiesc spre întărirea virtuților care trebuie să caracterizeze pe omul adevărat. Cuvântul de astăzi este un îndemn la buna desfășurare a legăturilor între părinți și copii conform tematicii Anului Omagial în care ne aflăm, a mai adăugat Înaltpreasfinția Sa.

Părintele Rovin Petrușe a mulțumit Chiriarhului pentru bucuria prilejuită atât bolnavilor cât și credincioșilor care au fost prezenți la Sfânta Liturghie.

PS Părinte Emilian Crișanul a slujit în Catedrala „Adormirea Maicii Domnului” din Deva

În Duminica a 34-a după Rusalii, 16 februarie, Preasfințitul Părinte Gurie, Episcopul Devei și al Hunedoarei, a săvârșit Sfânta Liturghie împreună cu Preasfințitul Părinte Emilian Crișanul, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Aradului, și cu Preasfințitul Părinte Episcop Daniil Stoenescu, alături de un sobor de preoți și diaconi, la Catedrala „Adormirea Maicii Domnului” și „Întâmpinarea Domnului” din Deva. Răspunsurile

liturgice au fost oferite de către Corala „Anastasis” - formația Catedralei.

Cuvântul de învățătură a fost rostit de către Preasfințitul Părinte Emilian Crișanul, care, făcând referire la pericopa evanghelică citită la Sfânta Liturghie, despre întoarcerea fiului risipitor, a vorbit despre marea iubire a lui Dumnezeu pentru oameni. Deși unii oameni cad în păcate grele, Dumnezeu îi primește și pe aceștia dacă își recunosc vina și manifestă pocăință sinceră.

La final, Preasfințitul Părinte Episcop Gurie a mulțumit ierarhilor veniți la Deva în această duminică și a adresat un cuvânt de binecuvântare credincioșilor prezenți la slujbă.

Primele decizii luate de Sfântul Sinod în acest an

În ziua de 13 februarie 2020, în Sala Sinodală din Reședința Patriarhală, sub președinția Preafericitului Părinte Patriarh Daniel, s-a desfășurat ședința de lucru a Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române.

În cadrul acestei ședințe a avut loc alegerea Episcopului-vicar al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului.

Sfântul Sinod l-a ales prin vot secret pe Preacuviosul Părinte Arhimandrit Benedict Vesa ca Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului. Noul Episcop-vicar va purta titlatura de Preasfințitul Părinte Benedict Bistrițeanul. Hirotonia va avea loc duminică, 23 februarie 2020, în Catedrala mitropolitană din Cluj-Napoca.

În cadrul aceleiași ședințe au mai fost luate următoarele hotărâri:

Înființarea în cadrul Facultății de Teologie Ortodoxă „Justinian Patriarhul” a Universității din București a unui nou program de studii universitare de master intitulat Managementul economic și administrarea unităților bisericești, domeniul – Teologie, forma de învățământ cu frecvență.

Organizarea celei de-a șaptea ediții a Întâlnirii Internaționale a Tineretului Ortodox, în anul 2020, la Timișoara.

Totodată, au fost evidențiate:

Publicarea în Monitorul Oficial (nr. 97 din 10 februarie 2020) a Statutului pentru organizarea și funcționarea Bisericii Ortodoxe Române aprobat de Sfântul Sinod în ședința de lucru din 16 decembrie 2019 (hotărârea sinodală 12.190/2019).

Numeroasele activități social-filantropice desfășurate în Patriarhia Română, activități în valoare de 153.600.638 lei (peste 32 milioane euro).

șurate în Patriarhia Română, activități în valoare de 153.600.638 lei (peste 32 milioane euro).

Cerc pastoral-misionar la Parohia Micălaca Nouă Pasaj

Preoții din cadrul Cercului pastoral-misionar Arad s-au întrunit în data de 13 februarie, având binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Timotei, Arhiepiscopul Aradului, la Capela Parohiei Micălaca Nouă Pasaj, situată în incinta Liceului Național de Informatică.

În cadrul acestui locaș de cult au acces atât credincioșii de pe raza parohiei, care, în duminici și sărbători participă la slujbele de Vecernie și Utrenie, precum și la Sfânta Liturghie, cât și cei aproximativ 1600 de elevi din cadrul Liceului Național de Informatică Arad, în acest sens Biserica ieșind în întâmpinarea copiilor și tinerilor, care reprezintă viitorul acesteia.

Întrunirea a fost deschisă de către Părintele Petru Ursulescu, coordonatorul Cercului pastoral-misionar Arad I, fiind și preotul paroh al Parohiei Micălaca Nouă Pasaj. După un scurt cuvânt de bun venit, adresat părinților participanți, a luat cuvântul Părintele Silviu-Nicolae Faur, Consilier bisericesc al Arhiepiscopiei Aradului, care, într-o frumoasă alocuțiune a subliniat importanța cercurilor misionare pentru intensificarea pastorației urbane, prin implicarea cât mai activă a preoților din orașul nostru. De asemenea, părintele pensionar Emil Roman a împărtășit asistenței câteva gânduri din bogata sa experiență pastorală.

Părintele coordonator a prezentat preoților tematica Sfântului Sinod pentru anul 2020 ca fiind declarat „Anul omagial al pastorației părinților și copiilor și Anul comemorativ al filantropilor ortodocși români”, supunându-se atenției temele care vor fi abordate în cadrul viitoarelor cercuri misionare. Tot în cadrul tematicii Sfântului Sinod a fost adus în discuție Concursul Național Catehetic „Iubirea lui Hristos în familia mea”, ce urmează să fie implementat la nivelul parohiilor de către preoți, în colaborare cu profesorii de Religie. De asemenea s-a enunțat ideea încheierii de Parteneriate între Biserică și diferite instituții școlare aflate pe raza parohiilor, precum și implicarea profesorilor de Religie în misiunea Bisericii.

La finalul întâlnirii, după ce s-a stabilit programul după care se vor desfășura Cercurile pastoral-misionare din municipiul Arad, a fost vizionat un film-interviu cu părintele Visarion Alexa din București, în cadrul căruia a fost subliniată importanța familiei creștine binecuvântată de Dumnezeu, precum și pastorația adresată părinților și copiilor în cadrul Anului omagial 2020. După îndelungi și interesante discuții pe marginea acestei teme atât de actuale, părinții prezenți au plecat spre casele lor, conștienți fiind că, întărirea relațiilor de frățietate și comuniune dintre ei, va avea un efect benefic și asupra păstoritorilor lor, după cuvântul Domnului care zice: „Întru aceasta vor cunoaște toți că sunteți ucenicii Mei, dacă veți avea dragoste unii față de alții”. (Ioan 13,35)

(Știrile au fost preluate de pe site-urile arhiepiscopiaaradului.ro și basilica.ro)

COMITETUL DE REDACȚIE

Președinte de onoare: ÎPS. Dr. TIMOTEI SEVICIU, Arhiepiscop al Aradului
Redactori coordonatori: Pr. IOAN TULCAN, Pr. CRISTINEL IOJA
Secretari de redacție: Pr. ADRIAN MURG, Pr. CAIUS CUȚARU,
SORIN GHEORGHE SĂPLĂCAN
Administrație: Pr. FILIPALBU, Pr. LUCIAN FARCAȘIU

Articolele și corespondența se trimit pe adresa redacției:

Str. Academia Teologică, nr. 9, Arad
Tel/Fax: 0257-285.855, calea.mantuirii@yahoo.com
Tipărit la Poudique srl Arad.
ISSN: 1582-1951; Preț: 1 leu
Costul unui abonament este de 50 lei anual.